

Olsztyn, 2 marca 2020 r.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

PS-IV.431.2.27.2019.KG

Ks. Dariusz Kruczyński
Dyrektor Caritas Diecezji Elckiej
ul. Ks. Prał. Mariana Szczęsnego 1
19-300 Elk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, przeprowadził kontrolę kompleksową w Domu Samotnej Matki im. Bł. Marianny Biernackiej w Elku, przy ul. Ks. Prał. Mariana Szczęsnego 1, w dniach od 28 do 29 października 2019 r. Kontrola przeprowadzona została w siedzibie jednostki kontrolowanej.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej - zwanej dalej ustawą o pomocy społecznej, rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 ze zm.) oraz upoważnienia Wojewody Warmińsko - Mazurskiego Nr FK-IV.0030.988.2019 z dnia 17 października 2019 r.

Przedmiotem kontroli była ocena funkcjonowania domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, jakość świadczonych usług, spełnianie standardów określonych w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej oraz zgodność zatrudnienia kadry z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 r. do 29 października 2019 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole, podpisanym przez Księdza Dyrektora, bez wniesienia zastrzeżeń, w dniu 10 lutego 2020 r. (data wpływu do tut. Urzędu 12 lutego 2020 r.).

Ustaień kontrolnych dokonano w oparciu o analizę okazanych dokumentów, wizję lokalną, obserwacje, rozmowy z osobami przebywającymi w Domu oraz wyjaśnienia i informacje udzielone przez Księdza Dyrektora i pracowników, w związku z prowadzoną kontrolą.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli działalność Domu Samotnej Matki im. Bł. Marianny Biernackiej w Elku oceniono pozytywnie z nieprawidłowością.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że Dom Samotnej Matki im. Bł. Marianny Biernackiej w Elku jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, funkcjonującą bez zlecenia powiatu. Dom posiada 30 miejsc. Podmiotem prowadzącym jest Caritas Diecezji Elckiej. Pobyt osób w Domu odbywa się na podstawie porozumień zawieranych pomiędzy Caritas Diecezji Elckiej a poszczególnymi gminami/powiatami.

Zgodnie z art. 19 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej, do zadań własnych powiatu należy m.in. „Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Stosownie do art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, „Organy administracji rządowej i samorządowej, (...), mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej, (...)”.

Należy zaznaczyć, że, to od powiatu zależy, czy zadanie własne będzie realizował samodzielnie przy pomocy powiatowych jednostek organizacyjnych, czy przekaże je do realizacji na podstawie porozumienia administracyjno-prawnego innemu powiatowi, czy też innym podmiotom na podstawie zawartej z nimi umowy.

W związku z powyższym do Starosty Elckiego zostało wystosowane pismo o uregulowanie sprawy związanej z funkcjonowaniem Domu.

Ustalono również, że w dacie prowadzenia czynności kontrolnych, funkcję osoby kierującej jednostką pełnił Ksiądz jako dyrektor Caritas Diecezji Elckiej.

Stosownie do art. 51 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży jest ośrodkiem wsparcia, a zatem zgodnie z art. 6 pkt 5 ustawy, jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej. Tym samym zasadnym jest, aby jednostką kierowała osoba zatrudniona w Domu w ramach umowy o pracę.

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w zakresie:

- kwalifikacji zawodowych kadry,
- organizacji szkoleń i doształcania,
- prowadzenia przez Dom dokumentacji mieszkańców,
- przyjmowania do Domu.

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w zakresie usług dot.:

- zapewnienia schronienia kobietom w ciąży w okresie okołoporodowym oraz wspierania w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej,
- izolowania osób ubiegających się o pomoc przed sprawcami przemocy,

- ochrony mieszkanki dotkniętej przemocą w rodzinie przed osobami stosującymi przemoc w rodzinie,
- wspierania w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej,
- zapobiegania marginalizacji społecznej przez umożliwienie mieszkańcom odnalezienia miejsca w społeczeństwie i powrót do normalności po odrzuceniu ich przez rodziny, partnerów czy środowisko z powodu nieoczekiwanego macierzyństwa lub konieczności przezwyciężania sytuacji kryzysowej,
- zapobiegania sieroctwu społecznemu przez przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego wypełniania roli rodzicielskiej,
- zapobiegania powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych, a zwłaszcza wzorców wyuczonej bezradności,
- standardu usług w zakresie potrzeb bytowych,
- podstawowej pielęgnacji mieszkańca w czasie choroby oraz opieki nad dzieckiem w czasie choroby opiekuna,
- umożliwienia korzystania ze świadczeń zdrowotnych,
- pomocy w załatwieniu spraw osobistych, w przypadku wystąpienia takiej potrzeby,
- zapewnienia środków higieny osobistej, środków czystości, gdy nie ma możliwości ich samodzielnego zakupu,
- podmiotowego traktowania i partnerstwa we wzajemnych relacjach pomiędzy mieszkańcami i personelem,
- tworzenia warunków bytowych zbliżonych do domowych i rodzinnej atmosfery oraz poszanowania sfery prywatności mieszkańców,
- uwzględnienia indywidualnych potrzeb mieszkańców i ich dzieci,
- stwarzania warunków do rozwoju osobowego,
- poszanowania sfery prywatności mieszkańców.

W zakresie spraw poddanych kontroli stwierdzono następującą nieprawidłowość i uchybienia:

- Brak dostosowania zapisów statut, do obowiązującego w jednostce stanu zatrudnienia. Powyższe uchybienie skutkowało funkcjonowaniem jednostki w oparciu o nieaktualny dokument organizacyjny.
- Brak dostosowania zapisów w regulaminie organizacyjnym do rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2005 r. w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (Dz.U. Nr 43, poz. 418) oraz ustawy o pomocy społecznej. Powyższe uchybienie skutkowało funkcjonowaniem jednostki w oparciu o nieaktualny dokument organizacyjny.
- Brak określania w programach usamodzielnienia, które mają na celu umożliwienie podjęcia samodzielnego życia w godnych warunkach, efektów podejmowanych działań. Sprawa szczegółowo opisana w protokole z kontroli na str. 16. Stwierdzone uchybienie mogło skutkować brakiem możliwości efektywnej realizacji procesu usamodzielnienia mieszkańca.

- Brak dokumentowania działań podejmowanych w zakresie usamodzielnienia mieszkańców, co stanowi naruszenie § 3 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą brakiem możliwości ustalenia podejmowanych działań w ramach programu usamodzielnienia na rzecz mieszkańców.

Ponadto zespół inspektorów stwierdził w toku kontroli brak określania w programach usamodzielnienia: celu, metod i sposobu realizacji działań przyjętych do realizacji, oceny osiągniętych rezultatów, a także brak poddawania ww. programów modyfikacji, odpowiednio do występujących potrzeb. Mając na uwadze powyższe, udzielono stosownego instruktażu.

Stwierdzona nieprawidłowość i uchybienia zostały omówione z Księdzem Dyrektorem i pracownikami. Udzielono instruktażu, o którym mowa w protokole z kontroli oraz w niniejszym wystąpieniu.

Osobą odpowiedzialną za powstałą nieprawidłowość i uchybienia jest Ksiądz Dyrektor, kierujący jednostką. Przyczyną wystąpienia nieprawidłowości i uchybień był niedostateczny nadzór ze strony Księdza Dyrektora, jak również niestosowanie, przez osoby odpowiedzialne za realizację zadań, obowiązujących przepisów prawa, bądź błędna ich interpretacja.

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością i uchybieniami, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, wnoszę o podjęcie przez Księdza Dyrektora stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Dostosować zapisy statutu, do obowiązującego w jednostce stanu zatrudnienia, jak również dostosować zapisy regulaminu organizacyjnego do przepisów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2005 r. w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (Dz.U. Nr 43, poz. 418) oraz ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.). Opracowane dokumenty przedłożyć Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu.
2. Dokumentować działania podejmowane w ramach programów usamodzielnienia mieszkańców, zgodnie z wymogiem § 3 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.
3. W programach usamodzielnienia mieszkańców, które mają na celu umożliwienie podjęcia samodzielnego życia w godnych warunkach, określać efekty podejmowanych działań.

Jednocześnie uwzględniając instruktaż udzielony przez zespół inspektorów w czasie prowadzenia kontroli w Domu Samotnej Matki w Elku, wskazuję następujące działania:

1. W programach usamodzielniania określać cele, metody i sposoby realizacji działań przyjętych do realizacji oraz zawierać ocenę osiągniętych rezultatów. Poddawać ww. programy modyfikacji, odpowiednio do występujących potrzeb.

Proszę o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, powołując się na znak pisma.

Jednocześnie na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa wyżej, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Joanna Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

KIEROWNIK ODDZIAŁU

Ewa Kordalska

